

11. redno letno srečanje predstavnikov držav, ki sodelujejo v programu UN/ECE ICP Forests

Srečanje je bilo 28. 5. – 31. 5. 1995 v Pragi na Češkem. Večino izmed 32 sodelujočih držav sta predstavljala po dva predstavnika - eden s pristojnega ministrstva in eden iz strokovne inštitucije, ki se ukvarja s problematiko zdravstvenega stanja gozdov.

Rezultati osnovnega programa dela (level I) obsegajo popis osutosti gozdnega drevja, analizo vsebnosti žvepla in nekaterih hranil v iglicah smreke in črnega bora ter ugotavljanje pH in vsebnosti nekaterih ionov v gozdnih tleh. Rezultati se v obliki datotek originalnih podatkov zberejo v posameznih centrih (Hamburg, Gent, Dunaj), ki so za sumarno obdelavo in prikaz podatkov posebej financirani. Podatki o osutosti gozdnega drevja so bili tokrat prvič analizirani ob pomoči geografskega informacijskega sistema Glavnega kmetijskega direktorata v Bruslju. Na kartah je prikazano stanje od leta 1987 dalje in spremembe med posameznimi leti, pri čemer so podatki za Slovenijo podani od leta 1993 dalje. Gradivo je dostopno v knjižnici Gozdarskega inštituta.

Nekatere bistvene pomanjklivosti programa kljub desetletju dela še vedno niso odpravljene, npr. izenačitev kriterijev ocenjevanja osutosti med državami. V letnih poročilih o stanju gozdov v Evropi v obliki tabel in kart so zato še vedno opozorila na previdno interpretacijo rezultatov. Poročilo o stanju gozda obsega transnacionalno poročilo in nacionalna poročila. Pomen transnacionalnega poročila narašča, v njem pa je stanje prikazano za vse sodelujoče države, vendar je vedno dodana tudi ločena informacija o stanju za ES. Namenjeno je delovni skupini za učinke (WGE), ki jo je letos predstavljal njen predsednik g. Keith Bull iz britanskega ITE (Institute for Terrestrial Ecology). Kljub naklonjenosti kontinuiteti vseevropske inventure je vendarle očitno, da rezultatov osnovnega programa ni mogoče uporabiti za potrditev neposred-

nega učinka onesnaženega zraka na gozdove, ki mu je program namenjen. Zato se aktivnost držav ES širi na nova področja. Nastajajo skupni kriteriji za prihodnje raziskave sprememb talne vegetacije, kriteriji za opazovanje meteoroloških spremenljivk ter za analizo prirastka in depozitov na izbranih ploskvah. Nove raziskave naj bi potekale na delu ploskev obstoječe mreže popisa osutosti ali pa na novih subjektivno izbranih ploskvah, ki so reprezentativne za posamezne tipe gozdov v posamezni deželi. 349 ploskev za intenzivne raziskave vpliva onesnaženega zraka na gozdove (level II) je v Evropi že vzpostavljenih, načrtovanih pa je skupno 555 ploskev. Poleg popisa osutosti naj bi se na teh ploskvah kemijsko analiziralo tla, foliarni vzorci ter ugotovilo prirastek in depozite. Le 10% teh ploskev je vzpostavljenih v državah zunaj evropske skupnosti. Najnovejši in tudi najintenzivnejši program raziskav na posamičnih ploskvah v okviru ICP-ja (level III) pa je že prehitel podoben program ES (integrirani monitoring).

ICP je spričo velikega števila članic za konkretne odločitve, npr. o širitvi programa ali možnih interpretacijah rezultatov, relativno okoren birokratski sistem, zaradi česar je bila oblikovana t.i. znanstveno svetovalna skupina (Scientific Advisory Group).

In kaj je bilo na sestanku pomembno za našo državo?

Nemara predvsem ugotovitev, da kljub postopnemu zaostajanju za aktivnostmi vodilne države (Nemčije) in držav ES nobena izmed sodelujočih niti ne razmišlja o oddaljevanju od skupine, temveč vsaj o vzdrževanju stikov z njo. Breme stroškov za raziskave, ki omogočajo sodelovanje tudi na nivoju intenzivnih raziskav ali celo v integriranem monitoringu, prevzemajo države zunaj ES same, hkrati pa skrbijo za kompatibilnost z zahtevami ES. Konkretna informacije se nanašajo na seminarje, srečanja in roke za oddajo gradiv:

Prostovoljni prispevki za financiranje ICP Forests (v USD)

	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1990-95
Avstrija			2,385	2,370	2,367		7,122
Belorusija							
Belgija			1,681		1,681		3,362
Belgija-Bruselj				178		178	
Belgija-Wallone			1,618	1,618			3,362
Bosna in Hercegovina							
Bolgarija		525					525
Kanada							
Hrvatska				300		300	
Ciper							
Češkoslovaška		2,310	985				3,295
Češka		565	1,540	1,540		3,645	
Danska		2,070	2,070	2,070	2,070		8,280
Estonija							
Finska	1,605	1,595	1,605	1,605	1,605		8,015
Francija		17,094	16,949				34,043
Nemčija		23,595	27,705	27,705	27,705	27,705	134,415
Grčija		1,500	1,366	1,985	1,982		6,833
Madžarska		675	675	675	675		2,700
Island							
Irska			750	750			1,500
Italija							
Latvija							
Liechtenstein		30	30	30			90
Litva							
Luksemburg		150	150	150			450
Nizozemska		4,920					4,920
Norveška		1,695	1,680	1,667	1,695	1,695	8,432
Poljska	2,130	2,130		2,130	2,130		8,520
Portugalska		435	450	450	450		1,785
Moldovia							
Romunija			530	555			1,085
Ruska federacija							
Slovaška					770		770
Slovenija							
Španija		5,310	5,295	5,295	5,295		21,195
Švedska		3,990	3,975	3,990	3,990		15,945
Švica		3,390			7,254		10,644
Turčija							
Ukrajina							
Velika Britanija		5,000					5,000
Združene države							
Evropska unija		4,995	4,995	4,995	4,995	4,995	24,975
Skupaj	3,735	81,409	75,522	59,821	66,504	34,395	321,386

Vir: Air Pollution Section 11/5/95
(ICPFOR1.FIN)

– do oktobra 1995 je potrebno oddati podatke o izbranih ploskvah za intenzivni monitoring;

– do konca letošnjega leta je potrebno oddati rezultate analiz tal za osnovni nivo (level I);

– do 15. decembra naj bo oddano poročilo in datoteka podatkov o osutosti gozdnega drevja na 16 km mreži (lahko tudi s 4 km, ki pa bo do nadaljnjega le arhivirana);

– seminar za laboratorijske analize tal na zahtevnejšem raziskovalnem nivoju bo v Gentu oktobra;

– v novembru bo v Hamburgu delavnica

s temo opazovanje stanja krošnje;

– novembra bo tudi redno srečanje WGE (delovne skupine za učinke);

– srečanje ekspertne skupine za tla pa bo februarja naslednje leto;

– redno letno srečanje bo kot vedno ob koncu maja naslednje leto.

Bolj načelnega pomena je vprašanje prostovoljnega prispevka naše države v skupni proračun, iz katerega so plačane naše udeležbe na sestankih in seminarjih in v katerega doslej država še ni prispevala.

Nevenka Bogataj

DRUŠTVENE VESTI

GDK: 946.1

Ekskurzija veteranov Zveze gozdarskih društev Slovenije

V okviru programa tedna gozdov je Zveza gozdarskih društev Slovenije tudi letos organizirala tradicionalno ekskurzijo veteranov (dne 30. maja 1995). Tokrat nas je pot vodila na Novomeško gozdnogospodarsko območje, kjer so skupno pripravili program: Gozdno gospodarstvo Novo mesto, Zavod za gozdove Slovenije - območna enota in Gozdarsko društvo Novo mesto. Organizatorji so pripravili prijetno dobrodošlico na zbirnem mestu Gozdnega obrata v Straži. Osveženi smo se napolili na terenski ogled v gozdnogospodarsko enoto Brezova reber, ki tvori zaokrožen gozdni revir. Strokovno vodstvo ekskurzije so prevzeli: Piškur Jernej, delavec GG Novo mesto, Žunič Stane - vodja Odseka za gojenje in varstvo gozdov in Pira Stane - revirni gozdar, oba delavca ZGS - OE Novo mesto.

S programom smo začeli v nižinskih gozdovih jelke. Gospod Stane Žunič je udeležence ekskurzije pozdravil v imenu Gozdarskega društva Novo mesto in dal osnovne informacije o Novomeškem gozdnogospodarskem območju. Poudaril je, da se je zaradi denacionalizacije delno menjala lastninska struktura. Delež javnih gozdov se bo končno znižal za okoli 6%,

kar pomeni, da bo v prihodnje v območju okoli 25% javnih gozdov. To pa ne bo bistveno vplivalo na zelo neugodno, lastniško močno razdrobljene zasebne gozdove. V spremenjenih pogojih gospodarjenja se pojavljajo podobni problemi kot drugod po Sloveniji. Povedano je bilo, da v javnih gozdovih uspejo gospodariti v skladu z gozdnogospodarskimi načrti tudi na področju bioloških vlaganj, kritične so pa razmere v zasebnih gozdovih. Povečane neurejene sečnje v zasebnih gozdovih so se sicer umirile, se pa že kaže večletno močno zaostajanje pri vzdževanju in vlaganju v gozdove.

Gospod Piškur in gospod Pira sta predstavila nižinsko jelovo rastišče, ki ga zarašča raznodoben jelovo-smrekov gozd s posamezno primešanimi listavci. V gozdu se je desetletja intenzivno gospodarilo po gozdno gojitvenih načrtih, ki so jih spremljali s prirastnimi raziskavami. Obstoječa lesna zaloga je 389 m³/ha, prirastek pa 12 m³/ha, vendar se slika v oddelku sestojno močno spreminja, tako so na poskusnih ploskvah v različnih razvojnih fazah ugotavljali tekoči prirastek od 18–36 m³/ha in lesno zalogo pred sečnjo 1200 m³/ha, kar je presenetilo